

MARIA BENEYTO

GRESOL D'ESCRITURA
FEMENINA I FEMINISTA

MARIA BENEYTO

GRESOL D'ESCRITURA FEMENINA I FEMINISTA
CRISOL DE ESCRITURA FEMENINA Y FEMINISTA

«A mes amics de tristor puc escriure
No em basta temps a poder-me'n reprendre»

Ausiàs March

«[...] Potser si, aquest jorn on crec dubtosament viure
i pense entendre al somni allo estrany de ser lliure [...]»

Després de soterrada la tendresa (1993)

A handwritten signature in dark ink, reading "Mami Benítez". The signature is fluid and cursive, with a horizontal line underneath the name.

MARIA BENEYTO

GRESOL D'ESCRITURA
FEMENINA I FEMINISTA

CRISOL DE ESCRITURA
FEMENINA Y FEMINISTA

JOSEP BALLESTER-ROCA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

SALA DUC DE CALÀBRIA. BIBLIOTECA HISTÒRICA
DEL 9 D'ABRIL AL 6 DE JULIOL DE 2025

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

525
anys

bibliotequèsuv
HISTÒRICA

Vicerektorat d'Investigació



PID2022-139640NB-I00/AEI/10.13039/501100011033/FEDER,UE

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Universitat i Ocupació
CIAIC0/2023/104



**Maria
Beneyto**
Esriptora
de l'any 2025

À Punt
RÀDIO I TELEVISIÓ
VALENCIANA

EXPOSICIÓ

ORGANITZA

Universitat de València
Biblioteca Històrica
Vicerectorat d'Investigació
Centre Cultural La Nau

COL·LABORA

Acadèmia Valenciana de la Llengua
Vicerectorat de Cultura i Societat (Universitat de València)

COMISSARIAT

Josep Ballester-Roca

COORDINACIÓ BIBLIOGRÀFICA

Silvia Villaplana Traver

COORDINACIÓ GENERAL

Elisa Millás Mascarós

CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

Susana González Martínez
Mónica Pintado Antúñez

AUDIOVISUAL

Documental de la sèrie «Valentes» (À Punt Mèdia)
https://www.apuntmedia.es/programes/valentes/temporada-2/29-09-2019-maria-beneytocunat-1925-2011_134_1392641.html

ESPAI EXPOSITIU

Sala Duc de Calàbria (Biblioteca Històrica).
Centre Cultural La Nau. Universitat de València

Del 9 d'abril al 6 de juliol de 2025

HORARI:

De dimarts a dissabte, de 10:00 a 14:00 h
i de 16:00 a 20:00 h
Diumenges, de 10:00 a 14:00 h
Dilluns tancat
Entrada lliure. Aforament limitat

VISITES GUIADES: de dimarts a divendres

RESERVES: visites.guiades@uv.es

www.uv.es/bibliotecahistorica
www.uv.es/cultura/exposicions

CATÀLEG

EDITA

Biblioteca Històrica de la Universitat de València

FOTOGRAFIA

Eduardo Alapont Fernández
Aránzazu Guerola Inza
© de les fotografies: els autors, propietaris
i/o dipositaris

DISSENY I MAQUETACIÓ

Espirelius

IMPRESSIÓ

La Imprenta Comunicación Gráfica

TRADUCCIONS I CORRECCIONS

Servei de Política Lingüística
de la Universitat de València

AGRAÏMENTS

Joan Barres
Aránzazu Guerola Inza
Andrés Jarque Vañó

À Punt Mèdia

Arxiu Documental i Fotogràfic de Josep Ballester

Arxiu Fotogràfic Joan Fuster

Arxiu Municipal d'Alcoi

Associació d'Escriptors en Llengua Catalana

Biblioteca Històrica Municipal. Ajuntament de València

Espai Alfaro

Universitat de València

Biblioteca d'Educació Maria Moliner

Biblioteca d'Humanitats Joan Reglà

Biblioteca de Ciències Socials Gregori Maïans

Biblioteca Dipòsit

ISBN: 978-84-9133-775-1

DL

ÍNDEX ÍNDICE

7	Introducció	Introducción
13	Maria Beneyto. Gresol d'escriptura femenina i feminista	Maria Beneyto. Crisol de escritura femenina y feminista
49	Secció 1. Lletraferides valencianes	Letraheridas valencianas
53	Segles XV-XVI	
63	Segles XVII-XVIII	
67	Segles XIX-principis del segle XX	
73	Secció 2. Maria Beneyto. Imatge de les identitats de les dones	Maria Beneyto. Imagen de las identidades de las mujeres
77	Dona múltiple i polièdrica	Mujer múltiple y poliédrica
83	Àmbit maternal	Ámbito maternal
95	Lectures, personatges literaris i culturals que influeixen en la seua obra	Lecturas, personajes literarios y culturales que influyen en su obra
115	Secció 3. La dona forta	
139	Secció 4. Al voltant de la seua obra	En torno a su obra
149	Premis i reconeixements	Premios y reconocimientos
157	Llista d'obres exposades	Lista de obras expuestas
165	Referències bibliogràfiques	Referencias bibliográficas
	Bibliografia de Maria Beneyto	
	Bibliografia sobre Maria Beneyto (selecció)	





INTRODUCCIÓ

Maria Beneyto és una de les escriptores més importants en el context de les lletres valencianes contemporànies. Va publicar tant poesia com narrativa, va escriure tant en català com en castellà. Va viure la Guerra d'Espanya i la dura postguerra. De la seua llarga trajectòria destaquen els llibres de poesia com *Altra veu* (1952), *Eva en el tiempo* (1952), *Criatura múltiple* (1954) –amb el qual va guanyar el Premi València de poesia– o *Ratlles a l'aire* (1956) –Premi Ciutat de Barcelona. En la dècada dels seixanta té una incidència important en la narrativa i publica *El río viene crecido* (1960) –Premi València de Literatura–, el volum de contes *La gent que viu al món* (1966), *La dona forta* (1967) –que rep el Premi Joan Senent de novel·la– o *Antigua patria* (1969). Més tard guanya el Premi Ausiàs March amb *Vidre ferit de sang* (1977).

En la seua darrera etapa publica, entre altres obres, *Després de soterrada la tendresa* (1993), *Hojas para algun día de noviembre* (1993), *Elegies de pedra trencadissa* (1997), *Balneario* (2000) o *Bressoleig a l'insomni de la ira* (2003). Dels molts reconeixements i premis que ha rebut el seu quefer creatiu, cal destacar-ne el Premi Internacional Calvina Terzaroli, el Premi de les Lletres de la Generalitat Valenciana o el Premi Isabel de Villena.

L'obra creativa de Maria Beneyto ha suggerit la diversitat i la multiplicitat de la condició femenina, des de molts dels seus títols i en la majoria dels seus textos. Des d'aquesta pluralitat ens situa davant l'univers humà com un símbol personal i com una imatge col·lectiva de la identitat de la dona. Construïda i reescrita en cadascun dels seus llibres i amb una clara voluntat de reivindicació.

L'exposició s'estructura al voltant de quatre àmbits:

- Antecedents d'escriptores o lletraferides valencianes que, en una certa manera, formen part de la seua genealogia femenina estructurades en la línia del temps que va del segle XV al principi del segle XX.

INTRODUCCIÓN

María Beneyto es una de las escritoras más importantes en el contexto de las letras valencianas contemporáneas. Publicó tanto poesía como narrativa, escribió tanto en catalán como en castellano. Vivió la Guerra de España y la dura posguerra. De su larga trayectoria destacan los libros de poesía como *Altra veu* (1952), *Eva en el tiempo* (1952), *Criatura múltiple* (1954) –con el que ganó el Premio València de poesía– o *Ratlles a l'aire* (1956) –Premio Ciutat de Barcelona. En la década de los sesenta tiene una incidencia importante en la narrativa y publica *El río viene crecido* (1960) –Premio València de Literatura–, el volumen de cuentos *La gent que viu al món* (1966), *La dona forta* (1967) –ganadora del Premio Joan Senent de novela–, o *Antigua patria* (1969). Más tarde gana el Premio Ausiàs March con *Vidre ferit de sang* (1977).

En su última etapa publica, entre otras obras, *Després de soterrada la tendresa* (1993), *Hojas para algún día de noviembre* (1993), *Elegies de pedra trencadissa* (1997), *Balneario* (2000) o *Bressoleig a l'insomni de la ira* (2003). De los muchos reconocimientos y premios que ha recibido en su quehacer creativo cabe destacar el Premio Internacional Calviana Terzaroli, el Premi de les Lletres de la Generalitat Valenciana o el Premio Isabel de Villena.

La obra creativa de María Beneyto ha sugerido la diversidad y la multiplicidad de la condición femenina, desde muchos de sus títulos y en la mayoría de sus textos. Desde esta pluralidad nos sitúa delante del universo humano como un símbolo personal y como una imagen colectiva de la identidad de la mujer. Construida y reescrita en cada uno de sus libros y con una clara voluntad de reivindicación.

La exposición se estructura en torno a cuatro ámbitos:

- Antecedentes de escritoras o letraheridas valencianas que, en cierta manera, forman parte de su genealogía femenina estructuradas en una línea del tiempo desde el siglo XV hasta principios del siglo XX.

- Lectures, referències i aspectes socioculturals que fan d'espill en la seua obra. Moltes de les lectures i tant les vivències personals com històriques acaben reflectint-se en la seua escriptura i poden vertebrar-se mitjançant eixos temàtics que juguen amb diverses identitats femenines.
- Sense cap mena de dubte, *La dona forta* és l'obra narrativa més emblemàtica de Maria Beneyto i una de les novel·les més interessants dels anys seixanta en l'àmbit de la literatura catalana. En la novel·la es planteja el tema de l'emancipació femenina i tota una sèrie de situacions que giren a l'entorn de la dona en una societat canviant. El grup actancial de les dones és el que genera la mateixa dinàmica del relat.
- Finalment, es mostra el destacat paper de la trajectòria de Maria Beneyto en les lletres valencianes distingida sovint per notables reconeixements. No obstant això –a l'igual com ha passat amb altres escriptores– la seua obra ha caigut en l'oblit, silenciada pel temps, situació que ha de canviar tot donant-li l'espai que mereix.

Josep Ballester-Roca
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

- Lecturas, referencias y aspectos socioculturales que hacen de espejo en su obra. Muchas de las lecturas y tanto las vivencias personales como históricas se acaban reflejando en su escritura y pueden vertebrarse mediante ejes temáticos que juegan con diversas identidades femeninas.
- Sin ningún género de duda, *La dona forta* es la obra narrativa más emblemática de María Beneyto y una de las novelas más interesantes de los años sesenta en el ámbito de la literatura catalana. En la novela se plantea el tema de la emancipación femenina y toda una serie de situaciones que giran en torno a la mujer en una sociedad cambiante. El grupo actancial de las mujeres es el que genera la propia dinámica del relato.
- Finalmente, se muestra el destacado papel de la trayectoria de Maria Beneyto en las letras valencianas distinguida a menudo por notables reconocimientos. Sin embargo –al igual cómo ha pasado con otras escritoras– su obra ha caído en el olvido, silenciada por el tiempo, situación que tiene que cambiar dándole el espacio que merece.

Josep Ballester-Roca
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA





© Francesc Català-Roca



VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

525
anys

bibliotequèsuv
HISTÒRICA

Vicerectorat d'Investigació



PID2022-139640NB-I00/AEI/10.13039/501100011033/FEDER,UE



CIAICO/2023/104



Maria
Beneyto
Escriptora
de l'any 2025



À Punt
RADIOTELEVISIÓ
VALENCIANA